

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca B. Sp. z o.o. powołała się na istnienie zagadnienia prawnego związanego z możliwością wyrażenia oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy, którego skuteczność strony uzależniły od upływu terminu uprzednio wyznaczonego w wezwaniu do wykonania umowy, przez wystąpienie z powództwem przeciwko stronie biorącej zadatek o zasądzenie dwukrotności zadatku. Wskazała również, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ doszło do pominięcia dyrektyw wykładni oświadczeń woli wynikających z art. 65 § 1 i 2 k.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Zawarte we wniosku zagadnienie nie spełniało tych wymagań. Zostało ono zrehabilitowane w sposób kazuistyczny, zmierzający w istocie do zweryfikowania stanowiska procesowego powódki wyrażonego w skardze kasacyjnej, a tym samym do uzyskania odpowiedzi adekwatnej w konkretnej sprawie. Z drugiej strony, nie korespondowało ono w pełni z koncepcją podstaw kasacyjnych, w których zmierzano do wykazania, że wytoczenie powództwa należało uznać za wezwanie do wykonania umowy, kontynuowanie zaś postępowania za wyraz woli odstąpienia

od niej. Możliwość złożenia oświadczenia woli w treści pozwu nie budzi żadnych wątpliwości w judykaturze i w piśmiennictwie, jednak to, czy takie oświadczenie zostało *in casu* złożone przez powoda, a jeśli tak – jaka była jego treść i skutki prawne, wymaga każdorazowo oceny z uwzględnieniem ogółu okoliczności sprawy (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1962 r., 3 CR 524/61, OSNCP 1963, nr 3, poz. 66, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1967 r., I CR 563/66, OSNCP 1967, nr 12, poz. 227 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1997 r., III CZP 39/97, OSNC 1997, nr 12, poz. 191). Na marginesie jedynie należało zwrócić uwagę, że w treści pozwu powódka podnosiła, iż oświadczenie o odstąpieniu złożyła w pismach z września i października 2007 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano również, aby przyjęta przez Sąd Apelacyjny wykładnia oświadczeń woli była nieprawidłowa w sposób ewidentny i rażący, co mogłoby prowadzić do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Przekonanie, że Sąd Apelacyjny, interpretując postanowienia umowy jako zastrzeżenie zaliczki, nie zaś zachowku, przyjął za podstawę interpretacji wyłącznie subiektywny punkt widzenia pozwanej, nie znajduje odzwierciedlenia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i materiale sprawy. Co więcej, w podstawach skargi kasacyjnej nie zarzucono w ogóle naruszenia art. 394 k.c., co wyłączało kontrolę przez Sąd Najwyższy prawidłowości zastosowania tego przepisu w okolicznościach sprawy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 1997 r., I CKN 249/97, OSNC 1998, nr 1, poz. 13, z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CSK 743/15, niepubl.).

Niezależnie od tego należało zauważyć, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tkwiła wyraźna sprzeczność argumentacyjna. Powołanie się na przesłankę w postaci oczywistej zasadności skargi jest bowiem zasadniczo wyłączone, gdy skarżący jednocześnie twierdzi, że wykładnia znajdujących zastosowanie w sprawie przepisów prawa skutkuje powstaniem zagadnienia prawnego, wymagającego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK

24/11, niepubl., z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl., i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj

r.g.